

ה"ת 12874/05/20 - מוראד אבו חוצה, פאדי מנסור נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

ה"ת 12874-05-20 אבו חוצה ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 231969/20

בפני כבוד השופט אהרן האוזרמן
המבקשים
1. מוראד אבו חוצה
2. פאדי מנסור שניהם ע"י ב"כ עוה"ד חמיד ג'אלב ותומר לביא
נגד
המשיבה
מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד פקד פזית הירשמן תובעת את"ן ת"א, משטרת ישראל

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס, "טרקטורון" המורכב בארץ בהיתר וכחוק, מחלקים מיובאים ברובם ע"י חברת אמ. אקס. טוייס בע"מ [להלן: "הטרקטורון"] זאת לאחר שהטרקטורון נתפס בידי המשטרה לאחר שהנוהג בו ביצע לכאורה עבירות של נהיגה בקלות ראש, רכיבה ללא קסדה והרכבת קטין כל זאת כאשר נאסרת נהיגה בטרקטורון בכביש, וכאשר בוצע בו שינוי לכאורה ע"י ביטול הגבלת המהירות המותקנת בו (בהתאם להצהרת היצרן).

1. ביום 07.05.20 בשעה 21:56 לערך נתפס המבקש מס' 1 נוהג בטרקטורון ונחשד לכאורה ע"י השוטרים בביצוע העבירות כמפורט לעיל. המבקש 2 הינו הבעלים של הטרקטורון ורכש אותו מהיבואן חברת אמ. אקס. טוייס בע"מ. הטרקטורון נתפס על ידי המשטרה במועד ביצוע העבירות לכאורה, והוא מוחזק מאז על ידה.

2. הוברר כי לטרקטורון תו תקן של מכון התקנים (מיום 04.01.17), והיבואן פועל על פיו כדיון.

3. עתה, מונחת בפני בקשה להחזרת התפוס שכן נטען כי הטרקטורון נתפס בידי המשטרה שלא כדין ואף המשך החזקתו בידי המשטרה הינו שלא כדין. בנוסף, נטען כי גם אם בכוונת המשיבה להשתמש בטרקטורון כראיה במשפט ואף לבקש בסופו של הליך את חילוט הטרקטורון, הרי שיש וניתן להסתפק באמצעים חלופיים לתפיסת הטרקטורון בעין.

4. בדיון שהתקיים בפני התנגדה המשיבה להחזרת התפוס. לטענתה, הטרקטורון מוחזק בידי המשטרה כדין הוא עתיד לשמש ראיה במשפט וכן בכוונתה לעתור לחילוטו בסיום ההליך.

בנוסף לטענת המשיבה בוצעו בטרקטורון שינויים בניגוד לחוק, כאשר בבדיקת בוחני את"ן ת"א הטרקטורון אינו מוגבל כעת במהירות, לאחר שבניסוי מדידת ממל"ז נמדדה מהירות 47 קמ"ש בנסיעה בטרקטורון, שעה שעל פי הוראות תו התקן הרלוונטי - הטרקטורון מוגבל על ידי היצרן (בארץ) למהירות מקסימלית של 15 קמ"ש, בהתאם

עמוד 1

לתקינה האירופאית.

5. ביום 18.06.20 התקיים דיון בו האזנתי לטיעוני הצדדים, ובסיומו הורתי בהחלטתי, בהסכמת ב"כ הצדדים ועל דעתם, כי על מנת לבדוק האם הטרקטורון במצבו כיום מהווה "כלי מסוכן" כפי שטוענת המשיבה או "צעצוע תמים" כטענת המבקשים, יוחזר התיק להשלמת חקירה, כאשר בוחני המשיבה יבדקו 3 נקודות:

- א. קיומו של תו תקן ע"י מכון התקנים.
- ב. האם בוצעו בטרקטורון שינויים אל מול ההיתר על פי תו התקן.
- ג. במידה וימצא כי בוצעו "שינויים" האם וכיצד ניתן להחזיר את התפוס למצב בו הוא עומד בדרישות התקן (למשל ע"י חידוש הגבלת המהירות).

דין והכרעה

הסמכות לתפיסת הטרקטורון:

6. סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "**פקודת סדר הדין הפלילי**") קובע כי:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

7. לאמור, מקור הסמכות לתפיסת חפצים בידי המשטרה ובמקרה דנן, הטרקטורון, הוא מכוח סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי, המונה 5 חלופות המפורטות בו.

8. בענייננו נטען כי המשטרה תפסה את הטרקטורון מ-3 סיבות: העבירות החמורות שנעברו בו לכאורה, הסיכון בהמשך ביצוע עבירות בו, והצורך הראייתי להצגתו במשפט.

9. בסעיף 57א לפקודת התעבורה, תשכ"א - 1961 נקבעה סמכות המשטרה להורות על איסור שימוש מנהלי ברכב, לתקופה מוגבלת, וזאת ברשימה סגורה של עבירות המפורטות בתוספת השביעית לפקודת התעבורה. יש לציין כי העבירות לכאורה המיוחסות למבקש 1, אינן נמנות על העבירות המנויות בתוספת השביעית לפקודת התעבורה ולפיכך אין במקרה זה סמכות לאסור את השימוש ברכב בהתאם לסעיף 57א לפקודת התעבורה.

10. התכלית החקיקתית של סעיף 57א לפקודת התעבורה היא למנוע מסוכנות מידית הנובעת מביצוע עבירות תעבורה המנויות בתוספת השביעית, שבוצעה ברכב מסוים, ולהרתיע נהגים. התכלית ההרתעתית כשלעצמה נלמדת מהעובדה כי ניתן להשבית רכב שבעליו לא עבר כלל את העבירה ולא נשקפת ממנו כל מסוכנות (ראו: ב"ש 22261/09 **ריבוח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.12.09)).

11. בשונה מתכלית "איסור השימוש" שבפקודת התעבורה, תכלית "תפיסת חפץ" על פי סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי אינה למטרת הרתעה. לסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי ישנה תכלית מניעתית ביחס לחפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה; תכלית זו יכולה להיות תכלית ראייתית - הצגת החפץ בהליך משפטי עתידי באופן בו החשוד לא יוכל לגרום לשיבוש הראייה; או תכלית של חילוט - אם בחפץ נעשה שימוש לצורך עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.
12. צא ולמד כי סעיף 57א לפקודת התעבורה אינו מבטל את סמכות המשטרה מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי אשר נועד לשרת מטרות שונות, שלא בהכרח מטרה הרתעתית.
13. אשר על כן, תפיסת הרכב באמצעותו נעברה העבירה בוצעה בסמכות על ידי משטרת ישראל, בהתאם לסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי לאור העובדה שמדובר בחפץ באמצעותו בוצעה עבירה, וכן קיים חשש כי תבוצע בו עבירה גם בעתיד (נוכח הסרת מגבלת המהירות שקבע בו היצרן בהתאם לתו התקן).
14. עם זאת, בכל הנוגע לעתירת המשטרה להתיר את תפיסת הטרקטורון והמשך התפיסה בו על מנת לאפשר את חילוטו במסגרת גזר הדין העתידי, אני מוצא כי אין סמכות בדין לחלט חפץ אלא אם בעל החפץ הוא המורשע בעבירה הכרוכה בו.

סמכות בית המשפט להורות על חילוט החפץ שנתפס, קבועה בסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי, לפיה:

"על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם" (ההדגשה בקו שלי א.ה.).

15. במקרה דנן, יש לשים לב כי העבירות לכאורה שנחקרו, מיוחסות לנהג בפועל בטרקטורון (המבקש 1) שאינו הבעלים. המשטרה חקרה את המבקש 1 ולא העמיקה חקירתה לגבי מעורבות הבעלים (המבקש 2) אם בכלל, בכל הקשור בחשד לכאורה לעניין שינוי בהגבלת המהירות בטרקטורון.
16. סיכומי של דבר עולה כי התפיסה בוצעה שלא בסמכות ככל הנוגע להצהרת המשטרה כי בכוונתה לבקש את חילוטו של הרכב, בסיום ההליך, שכן סמכות החילוט הינה רק כלפי נאשם המורשע בעבירה באם הוא גם בעל החפץ בו נעברה העבירה.

המשך התפיסה בידי המשטרה ובחינת חלופת "תפיסה":

17. אין ספק כי המשך החזקת התפוס פוגעת בזכות הקניין של הבעלים. הכלל הוא שעל המדינה להציג תשתית ראייתית מספקת, על-פיה ניתן יהא לקבוע אם אמנם האמצעי של המשך התפיסה הינו מידתי (בש"פ 498/01 עריפה עמאש נ' מדינת ישראל פד"י נה(3) 241).
18. התפיסה פוגעת, מעצם מהותה, בזכות האדם לקניין. לפיכך, בביצוע סמכות התפיסה יש לאזן בין מידת הפגיעה בקניינו של אדם ההכרחית כדי להגשים את תכלית ההליך הפלילי, לבין הצורך בהשגת האינטרס הציבורי הטמון בהחזקת המשטרה בחפץ הנוגע בכתם העבירה, או אמור לשמש ראייה במשפט [בש"פ 555/07 יחיא נ' משטרת ישראל (פורסם בנבו)(06.03.07)].

עוד נקבע כי הצורך באיזון ראוי כאמור קיים לא רק בשלב התפיסה גופו, אלא גם לאחר מכן, וכל עוד המשטרה מחזיקה בתפוס, וכן בשלב שבו יש להכריע אם יש מקום לשחרור החפץ.

19. הגישה הרווחת היא כי ראוי לנקוט ככל הניתן בחלופות תפיסה והחזקה של רכוש בטרם הרשעה (ראו: בש"פ 3159/00 רבין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.05.00)).

כשם שלעניין מעצר תיבחן השאלה האם קיימת עילת מעצר, ואם כן, האם ניתן להגשים את תכליתו באמצעות חלופה שפגיעתה פחותה, כך גם בעניינו בהקשר להחזקתו של חפץ תפוס יש לבחון האם קיימת "חלופת תפיסה" אשר תגשים את מטרת התפיסה שפגיעתה פחותה בזכות הקניין של המבקש שהינו בעל הזכויות ברכב.

20. בית המשפט העליון עמד על הצורך באיזון בין זכות הקניין לבין הזכות להמשיך להחזיק בתפוס וקבע כי:

"לא ייעלם מעינינו, כי המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית "מעצרו" של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס" (ראו: רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל (פורסם בנבו, 10.06.99)).

21. אכן, הכלל הוא כי במקום בו ניתן להימנע מפגיעה קניינית, יש להעדיף חלופת תפיסה. עם זאת, אני מוצא לאבחן במידת מה בין הלכה זו לנסיבות המיוחדות של המקרה שבפניי. חלופת התפיסה תוכל להישקל כאשר אין בעצם החזקת התפוס על ידי המבקשת, משום עבירה כלשהיא. במה הדברים אמורים, במקרה שבו החפץ התפוס, הינו עצם "תמים" כשר וחוקי, אלא שאופן השימוש שנעשה בו, היה פסול. במקרים אלו, אין כל מניעה לבחון חלופת תפיסה כאשר מדובר בתפוסים "תמימים" או ניטראליים, שאין בעצם החזקתם סיכון או ביצוע עבירה, הכול, כמובן, בתנאים שייקבעו על ידי בית משפט.

22. בב"פ 31120-01-10 עו"ד בר ואח' נ' מ"י, [פורסם במאגרים] (21.02.10), בערעור שהוגש על החלטת כב' השופט ציון קפאח, בה"פ 4091-01-10 [באותו תיק], בו נדון עניין תפיסת קורקינט חשמלי, קבעה כב' השופטת חיותה כוחן:

"צדק בית משפט קמא, כאשר קבע כי יש לאבחן בין הלכה זו לנסיבות המיוחדות, נשוא ערר זה. הכלים התפוסים בידי המשיבה הינם כלים ממונעים, אשר השימוש בהם מסוכן ואסור על פי חוק ומכאן שהשבתם לידי העוררים תסכן את ציבור משתמשי הדרך ותסכל את תכלית התפיסה, הרחקת הכלים מרחובה של עיר."

- ועוד -

-

"כאמור, הכלים התפוסים, השימוש בהם אסור ויש להרחיקם מן השוק למען שמירה על שלומו ובטחונו של הציבור."

סיכום והחלטה:

23. הגעתי למסקנה כי ניתן להגשים את תכלית התפיסה שהיא שמירת התפוס כראיה במשפט, למרות היותו "חפץ מסוכן" והסטייה שנעשתה בו מהוראות תו התקן, באמצעות שחרור הטרקטורון בכפוף להגבלות מידתיות, וזאת תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של המבקש 2.
24. אני מורה לפיכך על החזרת הטרקטורון לידי המבקש 2 בכפוף לעמידת המבקשים בתנאים הבאים, אשר יחולו עד לתום כל ההליכים המשפטיים בקשר עם הטרקטורון התפוס:
- א. החזרת הגבלת המהירות המותקנת בטרקטורון, על ידי היבואן. לצורך זה מתיר את העברת הטרקטורון לתיקון אצל היבואן, על חשבון המבקש 2 וזאת רק לאחר חתימת כל ההתחייבויות לעיל בסעיף זה.
- ב. חתימת המבקש 2 על התחייבות עצמית בסך של 5,000 ₪, שידאג להתקנת מגביל המהירות בטרקטורון אצל היבואן, בהתאם לאמור בסעיף הקודם וזאת תוך 48 שעות ממועד שחרור הטרקטורון.
- ג. חתימת המבקש 2 על התחייבות עצמית בסך של 5,000 ₪ נוספים, שלא יתיר נסיעת הטרקטורון בכביש וכן שלא יעבור בעצמו או יאפשר לכל אדם אחר לעבור עבירות לפי פקודת התעבורה ותקנות התעבורה, הכרוכות בנהיגה או שימוש בטרקטורון.
- ד. חתימת המבקש 2 על התחייבות כספית בסך 5000 ₪ נוספים, שלא יבצע כל שינוי בהגבלת המהירות בטרקטורון, לאחר "תיקון" ההגבלה על ידי היבואן כאמור בסעיף א' לעיל.
- ה. חתימת המבקשים 1 ו-2 כ"א בנפרד, על הצהרה מאומתת בתצהיר ערוך וחתום כדן, על פיה הוא מוותר על כל טענת הגנה מצדו הקשורה עם מבנה הטרקטורון או שינויים לכאורה שבוצעו בו ביחס לתו התקן, עד ליום שחרורו מתפיסה.

זכות ערר כחוק.

מזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים באמצעות נט-המשפט.

ניתנה היום, ב' תמוז תש"פ, 24 יוני 2020, בהעדר הצדדים.